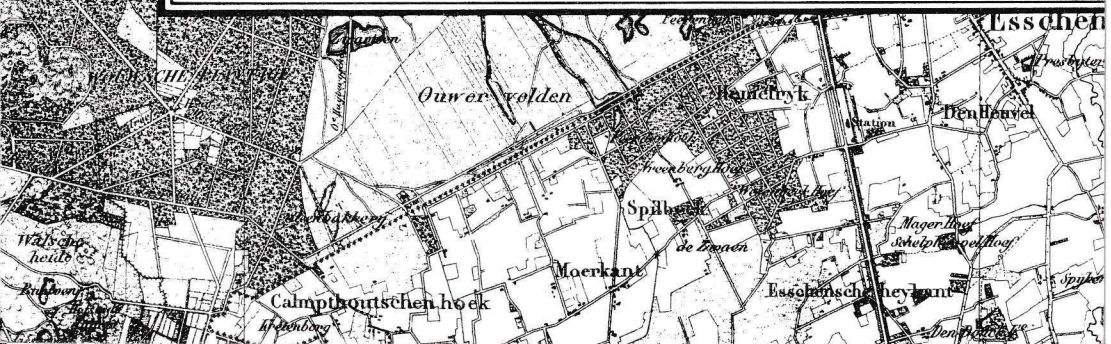

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

3/4-'98

De Wouwse Lambertusschool

20. Naschrift

In de periode van 1945 tot 1967 was A. van Oers hoofd van de school van de Lambertusschool. Het afscheid van de school gebeurde op een iets ander manier dan hij zich dat had voorgesteld. In reactie op het historisch overzicht in de voorgaande hoofdstukken schreef hij onderstaande reactie. De redactie heeft besloten om die onverkort op te nemen als 'Naschrift'. De verantwoordelijkheid voor dit gedeelte ligt uiteraard niet bij de schrijver van de rest van het boek, maar bij de heer Van Oers zelf.

De heer Van Oers geeft aan de hand van een aantal 'stellingen' een antwoord op mogelijk brandende vragen. Voor hem is de affaire Lambertusschool inmiddels een afgesloten hoofdstuk, hoewel hij toch blij was dat de historie alsnog op papier is gezet.

Terugblik en respons

I. Hoezo geen leidinggevende kwaliteiten?

Ik besloot in 1945 om, mede met vele anderen, mijn schouders te zetten onder de puinhoop die de oorlog in Wouw had aangericht. Niet alleen de jongensschool moest herbouwd worden, maar ook het sociale leven van het dorp. Dat laatste zag ik als een opdracht, die in het verlengde van mijn pedagogische taak op school lag: kinderen ook in hun vrije tijd stimuleren tot zinvolle bezigheden.

Dit leidde tot betrokkenheid, opnieuw met vele anderen, bij de (her)oprichting van bijvoorbeeld Voetbalvereniging 'Cluzona', wijkvereniging 'Kaaike Boven', de verkennerij, drumband 'Di Woude', het Oranjecomité en het Sinterklaascomité.

Voor zover men twijfelde aan mijn leidinggevende kwaliteiten in die bewogen tijd, verwijs ik naar deze reeks Wouwse verenigingen en instellingen, welke nog steeds in al of niet gewijzigde vorm floreren.

II. Het is een hetze tegen me geweest.

De discussies over mijn functioneren zijn destijds eerst gevoerd op gemeentelijk en schoolbestuurlijk niveau, later 'en public': onder de bevolking en zelfs in de pers. Ik heb dat ervaren als een mes in mijn rug. De discussies gingen namelijk buiten mij om, zonder hoor en wederhoor. Op bladzijde 25 van het boek 'Ter ontspanning en tot vermaak. Wouwse verenigingen in de twintigste eeuw' wordt daarom ook - in mijn ogen terecht - gesproken van een 'hetze' jegens mijn persoon.

III. Men moest mij kwijt

De conflicten zijn inderdaad, zoals vermeld in hoofdstuk 11 van dit boekwerk, pas goed begonnen toen ik het verzoek van burgemeester F. Hoebens afwees om zijn zoon een klas te laten overslaan. Van toen af polariseerde de verstandhouding met het schoolbestuur met de eerwaarde pastoor Theo Wolters als exponent. Ik weet dat dit een stevige zinsnede is, maar die kan onderbouwd worden. Zo kwam de gemeentelijke subsidie voor de school via de pastoor binnen en het geld werd door de pastoor beheerd. Ik meldde hem eens dat de school nog 1500 gulden tegoed had, maar hij verweet me iets te vragen wat allang betaald was. Ik moest niet twee keer om hetzelfde zeuren. Navraag bij de giro leerde dat het bedrag nog niet was overgemaakt. De week daarop was het keurig in orde, zonder dat de pastoor er nog met één woord over repte.

Een ander voorbeeld is dat van het nieuwe meubilair. Het schoolbestuur wekte niet de indruk dat hier prioriteit aan gegeven werd, ondanks het feit dat meubilair dringend aan vervanging toe was. Na mijn bezoek aan het ministeriële onderwijsbureau in Den Haag ging het bestuur snel om en kwam het meubilair snel af.

IV. Het belang van het kind stond voorop.

Ik zou hier ook kunnen spreken over het 'verhaal' van de twee Fransen. Mijn afwijzing van het verzoek van burgemeester Hoebens om zijn zoon Frans over te plaatsen van klas 4 naar klas 6, had vooral een pedagogische reden: Frans kon qua leerprestaties die stap mogelijk wel aan, maar zijn geleidelijke geestelijke ontwikkeling temidden van zijn leeftijdgenoten zou onderbroken worden en te geforceerd zijn. Frans mocht op een

Roosendaalse school die klas wel overslaan en verdween van de Lambertusschool.

De vader van Frans van de Boom, van beroep timmermans en woonachtig in de kwam met hetzelfde verzoek. Ook in dit geval was mijn antwoord, om dezelfde pedagogische reden, afwijzend. Jaren later, ik werkte toen inmiddels op de L.T.S. in Roosendaal, kreeg ik mijn gelijk. Vader van den Boom kwam mij trots uitnodigen voor de uitreiking van de ingenieursbul van zijn zoon Frans aan de technische universiteit van Delft. Het toeval wilde dat oud-klasgenoot Frans Hoebens aan diezelfde universiteit studeerde, maar nog lang niet aan zijn bul toe was.

Een ander voorbeeld was Leo Krinkels. Deze inmiddels zo succesvolle zakenman in ruste, kreeg op de M.U.L.O. problemen en tijdens een bezoek dat ik aan zijn ouders bracht in verband met de verkennerij, werd het probleem ter sprake gebracht. Ik deed het voorstel om hem naar de tuinbouwschool te sturen. Iedere Wouwenaar kent de glansrijke carrière die volgde!

V. Het onderwijs was zo slecht nog niet

De hier voor al genoemde Frans van den Boom is één van de voorbeelden van oud-leerlingen die na de Lambertusschool een succesvolle onderwijs carrière doorliep en een aanzienlijk maatschappelijk niveau bereikte. Verder namen noemen vind ik niet gepast, omdat dan te gemakkelijk mensen worden vergeten. Ik wil de raad geven om eens in het Wouwse rond te kijken en dan zelf conclusies te trekken.

De leerkrachten die op de Lambertusschool werkten en elders solliciteerden kwamen altijd 'aan de bak' en maakten promotie. Een van de laatste voorbeelden is nog meester Willemsen die hoofd van de school werd in Galder. Ik trek daaruit de conclusie dat als de school werkelijk zo beneden de maat was, het hier bovenstaande beslist niet geschied zou zijn.

VI. Altijd bij je principe blijven

De mogelijkheden van een kind zijn belangrijk bij het nemen van beslissingen. Niemand is onfeilbaar (zelfs een bovenmeester heeft zijn fouten). Ik heb altijd wel getracht te handelen vanuit de mogelijkheden van de leerling, ongeacht zijn afkomst, vandaar dat de burgemeesterszoon en de timmer-

manszoon dezelfde behandeling kregen. Dat was misschien opzienbarend gezien de tijdsomstandigheden van de jaren vijftig. Ik vraag me wel eens af of mijn loopbaan in Wouw anders verlopen zou zijn als ik de wen-sen destijds wel had ingewilligd?

VII. Vluchten was niet nodig

Als bovenmeester huurde ik destijds het 'schoolhuis' bij de Lambertus-school van de parochie. Het conflict rondom de school leidde ook tot problemen rond de huur van die woning. Uiteindelijk besloot ik daarom om te verhuizen. Mijn eerste gedachte was om uit Wouw te vertrekken om elders een nieuw bestaan op te bouwen en het oude achter te laten.

De tweede gedachte overheerste: Ik hoef hier voor niemand 'op de loop te gaan' en kan iedereen naar eer en geweten recht in de ogen kijken.

In 1966 kwam mijn nieuwe woning aan de Beeklaan gereed en dat werd de nieuwe thuisbasis. Van daaruit kon ik ook aan de afbouw van mijn onderwijscarrière beginnen. Eerst als leraar in tijdelijk dienst en later met een vast dienstverband aan de L.T.S. in Roosendaal. In 1974 kon ik met vervroegd pensioen.

De woning werd toen, tot ver in de jaren negentig, het vertrekpunt voor overwinteringen in het warme zuiden: niet als vlucht, maar om te genieten, zonder omzien in wrok naar het Wouwse. Maar wel om er vervolgens in het voorjaar van heimwee terug te keren.

VIII. Conclusie

Het is in dit Vierschaernummer al aangehaald: Mijn arbeidsvreugde als onderwijzer in het werken met de Wouwse schooljongens is altijd onaangetast gebleven. De conflicten speelden zich namelijk af buiten de schoolmuren. Die zijn naam mijn stellige overtuiging ontstaan doordat ik met mijn principiële rechtlijnigheid (ieder kind zijn eigen mogelijkheden ongeacht zijn afkomst) op botste tegen de kromme wetten van de (Wouwse) rangen- en standenmaatschappij van toen. Dat is nu gelukkig veranderd.

Maar ik heb geen rancune: de goede herinneringen overheersen. Op school was het een aangename tijd. Er is gemakkelijk een nummer van de 'Vierschaer' te vullen zijn met vele historische anekdotes en humoristische voorvallen. Wat dat betreft kan ik eindeloos "uit de school klappen". Ik ben

geen verbitterd man en heb dan ook de behoefte om dit naschrift luchtig te eindigen met de volgende belevenis: „Op een ochtend komt de heer Van Woerkom demonstratief met een hamer de klas van zijn zoon Hugo binnen. Die had namelijk de vorige dag zijn broek gescheurd en volgens zijn vader kan dat alleen maar op school gebeurd zijn. Met hamer en al ging Van Woerkom sr. de schoolbank van Hugo inspecteren op uit stekende spijkers. Nu kon hij niets vinden, maar ondertussen wist zijn onderwijzer (meester Van Geel) uit te vissen dat Hugo zijn gescheurde broek in de keuken van de familie Van Woerkom had opgelopen. Vandaar dat ik Van Woerkom sr. een briefje schreef in de trant van:

„Geachte heer Van Woerkom,

Het raadsel rond de gescheurde broek van Hugo is blijkbaar nog niet opgelost. Bij deze doe ik U de volgende suggestie: Loop thuis eens met de hamer in de keuken rond.

Hoogachtend,

De bovenmeester.

Op dit briefje kreeg ik overigens nooit meer een reactie.

Wouw, januari 1999

Toon van Oers

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankcentrale "Wouw" B.V.

